

Dk. Dave Mathewson, Fasihi ya Agano Jipya, Hotuba ya 23, Wakolosai

© 2024 Dave Mathewson na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dk. Dave Mathewson katika Historia na Fasihi ya Agano Jipya, hotuba namba 23 juu ya kitabu cha Wakolosai na Filemoni.

Sawa, wacha tuendeleo na tuanze.

Leo, tutajaribu kumaliza Wakolosai ambao tulianza Jumatano, halafu kuna kitabu kingine kidogo, na huu ndio wakati mmoja ambapo tunatoka nje ya utaratibu. Kwa kweli, kutakuwa na wakati mwingine mmoja, nadhani. Siwezi kukumbuka juu ya kichwa changu, lakini hii ni wakati pekee tunatoka nje ya utaratibu, na nitashughulikia kitabu kingine mara tu baada ya Wakolosai, na hicho ni kitabu cha Filemoni.

Ingawa, Filemoni anakuja mwishoni mwa barua za Paulo, mkusanyiko wa barua za Paulo, kwa sababu kama tulivyosema, barua za Paulo kwa ujumla zimepangwa kulingana na urefu wa barua, sio kulingana na mpangilio ambao zimeandikwa. Lakini sababu itadhihirika, na hiyo ni kwa sababu Wakolosai na Filemoni wana uhusiano wa karibu sana kwa kila mmoja, na kuna uwezekano mkubwa waliandikwa kwa wakati mmoja na kutumwa kwa wakati mmoja. Kwa hivyo, kama nilivyosema, tutavunja utaratibu ambao tunafuata, na nitamtendea Filemoni mara tu baada ya Wakolosai kwa sababu wao ni pamoja.

Sawa, kwa hivyo wacha tufungue kwa maombi, na kisha tutamaliza kuwaangalia Wakolosai, na kisha ikiwa tuna wakati, nenda kwa Filemoni, ambacho ni kitabu kifupi zaidi tulicho nacho ambacho Paulo aliandika.

Baba, asante tena kwa kuwasilisha neno lako kwetu kwa neema na asante kwa wale ambao wamehifadhi na kutoa rekodi iliyoandikwa ya hilo, Bwana, naomba kwamba tutachukulia kwa uzito mkusanyiko huu wa hati ambazo tunaziita neno lako, na ikiwa tutakiri kwamba kweli ni neno lako, kwamba tunaweza kusaidia, sio msaada, lakini tulinganishe maisha yetu nao, na kutamani na kujitahidi kuishi kwa utii kwa kile ambacho sio chini ya mapenzi yako yaliyofunuliwa kwa watu wako. Na tusaidie kuelewa kidogo zaidi ya hayo, na kuelewa kidogo zaidi jinsi ya kusoma na kufaa ufunuo wako kwetu. Kwa jina la Yesu, tunaomba, amina.

Sawa, na kitabu cha Wakolosai, nilipendekeza kwako Jumatano kwamba Wakolosai kilikuwa kitabu kilichoandikwa na Paulo kushughulikia mafundisho ambayo alikuwa na wasiwasi labda ilikuwa ukingoni au karibu na kuwapoteza baadhi ya Wakristo katika jiji la Kolosai, na nilipendekeza kwako kwamba licha ya ukweli kwamba watu wengi wanasoma Wakolosai unaposoma Wakolosai unapata ishara mchanganyiko

kama kwa kadiri mafundisho haya yalikuwa mafundisho gani ambayo yalikuwa na wasiwasi na kukasirisha sana. Hili ni jambo ambalo wasomi huita usomaji wa kioo.

Kwa kusoma barua unajaribu kupata onyesho la tukio au shida au suala lilikuwa nini, kwa hivyo kwa maana tunasoma Wakolosai, au kama picha niliyotumia hapo awali, tunasikiliza mwisho mmoja wa mazungumzo ya simu, tunasikia tu kile Paulo anasema na tunajaribu kujua ni nini kilikuwa kikiendelea upande mwingine wa mstari, ni nini kilikuwa kikiendelea na Wakolosai ambacho kilisababisha Paulo kuandika barua hii hapo kwanza. Na nilipendekeza kwako kwamba uwezekano mkubwa Paulo anazungumzia aina fulani ya mafundisho potovu au ya uwongo ambayo labda sio kali kabisa au bado hayajaingia kanisani, tofauti na Wagalatia. Tuliona katika Wagalatia Paulo alikasirika sana hivi kwamba aliruka sehemu ya shukrani ya barua na kuruka moja kwa moja kwenye shida iliyopo.

Ambapo huko Wakolosai, kama tulivyoona Jumatano, kwa kweli haupati dokezo lolote kwamba kuna kitu kibaya hadi ufike sura ya 2. Kwa hivyo, ikiwa Paulo anazungumzia aina fulani ya mafundisho potovu au ya uwongo yanayodhoofisha injili, kama ninavyodhani, labda sio hali mbaya sana, au bado haijajipenyeza kanisani. Simaanishi kuwa mafundisho sio mazito sana, namaanisha kuwa hali sio mbaya sana. Hiyo ni, labda hakujawa na idadi kubwa ya, au yeyote ambaye bado amejitoa katika mafundisho haya, chochote kile, na labda waalimu hawa hawajaribu hata kuwabadilisha au kuwashinda Wakristo.

Ni zaidi kwamba Wakristo wanavutiwa na mafundisho haya ambayo yapo katika utamaduni wao. Na nilipendekeza kwako pia kwamba ingawa wengi wanafikiria kwamba kwa sababu kuna ishara mchanganyiko, kwa maana moja inaonekana kuwa na kipengele chenye nguvu cha Kiyahudi, lakini pia inaonekana kuwa na kujinyima kwa nguvu. Usiguse, usionje, usishughulikie.

Na pia inaonekana kuwa na kipengele cha fumbo. Kwa msisitizo huu juu ya ibada ya malaika na kuingia katika vitu ambavyo umeona, inaonekana kuna maono au kipengele cha fumbo, na wengine wameangalia usawazishaji ambao ni aina ya muunganisho wa mambo ya kidini ya Kiyahudi na mengine ya kipagani na kuwafunga wote katika mafundisho moja ya uwongo. Lakini nilipendekeza kwako kwamba bora ni kupendekeza kwamba hii ni ya Kiyahudi tu, na hakuna haja ya kuangalia nje ya Uyahudi wa karne ya kwanza kwa mafundisho haya ya uwongo.

Na hata haswa zaidi, inafanana nami na aina ya Uyahudi unaouona katika harakati za aina ya apocalyptic ambazo hutoa vitabu kama Danieli, au aina ya vitabu kama tunavyopata katika Ufunuo, rekodi ya maono, maono, kupaa mbinguni katika maono ya ulimwengu wa mbinguni, au Uyahudi wa apocalyptic, au labda hii ilikuwa kikundi ambacho kilifanana au kinaweza kutambuliwa na Waessene. Tulizungumza juu ya Waessene, ambayo labda jamii ya Qumran ilitoka, na Hati-kunjo za Bahari ya Chumvi. Tulizungumza juu yao mwanzoni mwa darasa.

Pia walionekana kuwa na mielekeo ya kujinyima na walijitahidi kupata usafi wa kitamaduni. Pia wanaonekana kupendezwa na, ilionekana kuwa na mambo kadhaa ya fumbo katika mafundisho ya Kiessene na hati za Qumran. Kwa hivyo, sidhani kama kuna sababu yoyote ya kuangalia nje ya aina fulani ya Uyahudi ambayo ilikuwa na wasiwasi kwa Paulo.

Na kwa hivyo sasa anaandika barua hii ili kuwashawishi wasomaji wake wasikubali na kudanganywa na Uyahudi huu wa fumbo ambao ulikuwa aina ya apocalyptic, au Essene, au aina ya Qumran, lakini badala yake kuwakumbusha kwamba walikuwa na kila kitu wanachohitaji katika Kristo, na hawakuhitaji hii, uzoefu wa mafundisho haya ya uwongo ulikuwa na nini, na kujinyima moyo na uzoefu wake wa fumbo. Walikuwa na kila kitu walichohitaji katika Yesu Kristo, ambaye, kama tulivyoona, Paulo alisema, ni mfano wa Mungu asiyeonekana. Yeye ndiye muumba wa vitu vyote.

Yeye ndiye anayezindua uumbaji mpya. Yeye yuko mbele ya vitu vyote. Yeye ndiye mzaliwa wa kwanza wa viumbe vyote.

Na kwa hivyo kwa nini ulimwenguni wangetaka kujitoa au kupotezwa na Uyahudi huu na kujinyima na mazoea na mafundisho yake ya fumbo? Sasa, katika sura ya 2, kuendelea, katika sura ya 2, hii ndio sehemu, sura ya 2 ndipo Paulo anapoanza kushughulika haswa na mafundisho haya na kile ninachotaka kuisitiza kutoka sura ya 2, na hii ni kweli kwa sura ya 3 na 4 pia, ni kile ambacho Paulo amemkasirisha sana sio kupotoka kwao kitheolojia, ingawa hiyo ina hasira, lakini pia athari za kimaadili. Kwa hivyo, kwa Paulo, mafundisho ya uwongo sio tu kitu kinachokuongoza mbali kitheolojia lakini huwaelekeza mtu kimaadili pia. Na kwa maana fulani, mtazamo wake wa mafundisho haya ya uwongo, shida yake ya msingi nayo inaweza kufupishwa katika mistari miwili katika sura ya 2. Ya kwanza inapatikana katika mistari ya 18 na 19.

Paulo anasema, usiruhusu mtu yeyote, tena, anahutubia Wakristo wa Kolosai ambao labda wako kwenye hatihati ya kujitoa au kuvutiwa na mafundisho haya. Anasema, usiruhusu mtu yeyote akuondoe stahiki, akisisitiza juu ya kujidhalilisha na kuabudu malaika, akikaa juu ya maono yaliyojivuna bila sababu na njia ya kufikiri ya kibinadamu. Inafurahisha, kuna hati ya Qumran ambayo inaonyesha mtu ambaye inaonekana ana aina ya fumbo ya uzoefu ambao huenda mbinguni na kisha kurudi na kujivunia juu ya kile alichopitia.

Na kwa hivyo, anasema, akikaa juu ya maono yaliyojivuna bila sababu na njia ya kibinadamu ya kufikiria. Na hapa kuna ufunguo, na bila kushikilia kichwa, Yesu Kristo, ambaye kutoka kwake mwili wote, kanisa, ulilishwa na kushikiliwa pamoja na mishipa na mishipa yake hukua pamoja na ukuaji unaotoka kwa Mungu. Kwa hivyo, shida kuu ya Paulo na mafundisho haya ya uwongo ni kwamba imejitenga na kichwa, Yesu

Kristo, ambayo Paulo alisema nyuma katika sura ya 1, Yesu huyu ni mfano wa Mungu asiyeonekana.

Yeye ndiye muumba wa vitu vyote. Vitu vyote vimeumbwa kupitia Yeye na kwa ajili yake, na Yeye hutegemeza vitu vyote, na Yeye ndiye mzaliwa wa kwanza wa viumbe vyote na mzinduzi wa kiumbe kipya. Sasa, ni Yesu huyu ambaye mafundisho ya uwongo yamejitenga nayo.

Hawashiwi tena au hawajaunganishwa tena au kushikilia kichwa hiki, kwa Yesu Kristo. Lakini basi mstari unaofuata ni mstari wa 23, na Paulo anasema, nitarudi nyuma na kusoma mstari wa 21, anasema, kwa nini unajisalimisha kwa kanuni hizi kutoka kwa aina hii ya kujinyima ya Uyahudi, mafundisho haya ya uwongo? Kanuni kama vile usishughulikie, usionje, usiguse. Kanuni hizi zote zinarejelea vitu vinavyoangamia kwa matumizi.

Ni amri na mafundisho ya kibinadamu tu. Hizi kwa kweli zina mwonekano wa hekima katika kukuza uchaji wa kibinafsi na unyenyekevu na unyanyasaji mkali wa mwili, lakini hazina thamani katika kuangalia kujifurahisha. Hazina thamani katika kutunza dhambi za kujifurahisha na dhambi za mwili.

Haina thamani katika kudhibiti hilo. Kwa hivyo, shida kuu ya Paulo basi, tena, na mafundisho haya ya uwongo ni kwamba inajitenga na Kristo, na kwa kufanya hivyo, kwa hivyo, haina thamani ya kushinda dhambi na kushinda kujifurahisha na dhambi za mwili. Kwa hivyo, swali ni, vizuri, ni nini? Ikiwa mafundisho haya ya uwongo hayana uwezo na kujinyima kwake kupita kiasi, usiguse, usishughulikie, usionje, uzoefu wake wa ajabu wa maono, ikiwa Paulo ana hakika kwamba hawezi kushinda kujifurahisha na dhambi za mwili, basi ni nini kinachoweza? Sura ya 3 na 4 ni jibu la Paulo.

Kwa hivyo, kuanzia na sura... Sitasoma jambo zima, lakini angalia jinsi anavyoanza sura ya 3. Kwa hivyo, ikiwa umefufuliwa pamoja na Kristo, sio kwa kufuata mazoea ya kujinyima na uzoefu wa fumbo wa mafundisho haya ya uwongo ya Kiyahudi, lakini badala yake, anasema, ikiwa umefufuliwa pamoja na Kristo, kichwa ambacho mafundisho ya uwongo hujikata, ikiwa umefufuliwa pamoja na Kristo, basi tafuta vitu vilivyo juu ambapo Kristo ameketi mkono wa kuume wa Mungu. Weka akili zenu juu ya mambo yaliyo juu, sio juu ya vitu vya duniani, kwa maana mmekufa na maisha yenu yamefichwa pamoja na Kristo na Mungu. Wakati Kristo maisha yako yatakapofunuliwa, basi wewe pia utafunuliwa pamoja naye katika utukufu.

Kwa hivyo, kwa kifupi, huo ni muhtasari wa Paulo, ni ikiwa mafundisho ya uwongo hayatoi hundi juu ya kujifurahisha na dhambi, basi ni nini? Kweli, ni kwa kuweka mawazo yako juu ya vitu vya juu. Ni kwa kutambua sisi ni nani kwa sababu ya kuwa wa Kristo. Tumekufa kwa mambo haya, na tumefufuliwa na kukaa pamoja na Kristo na watu wa mbinguni.

Nashangaa labda ikiwa hii... Angalia msisitizo huu wa kutafuta vitu vya juu na kutafuta vitu vilivyo mbinguni. Sina hakika, lakini nashangaa ikiwa hiyo sio sehemu ya aina ya hadithi ya Paulo mwenyewe au jibu kwa uzoefu wa maono ya fumbo ya waalimu wa uwongo, kwamba sasa Paulo anakuza yake mwenyewe au anatoa uzoefu wa Mkristo mwenyewe, ambao ni wa mbinguni, lakini unakuja kwa sababu ya kuwa wa Kristo na kwa kufa pamoja na Kristo na kufufuliwa na kuketi pamoja na Kristo. Sasa swali, vipi ikiwa suluhisho la Paulo ni kwamba maisha ambayo... Jibu la Paulo kwa mafundisho ya uwongo basi ni badala ya kujinyima moyo na badala ya uzoefu wao wa ajabu wa maono, ni maisha yaliyoishi kulingana na umoja na kifo na ufufuo wa Yesu Kristo.

Tunaelewaje sura ya kwanza hadi nne? Lugha hii yote ya kutafuta vitu vya juu, na inamaanisha nini kuweka akili yako juu ya mambo ya mbinguni? Namaanisha, lugha yenyewe inaonekana kuwa ya fumbo na isiyo ya kawaida, hadi uelewe jinsi sehemu hii yote inavyofanya kazi katika muktadha wake. Mistari minne ya kwanza ambayo nimesoma tu ya sura ya tatu ni aina ya muhtasari, muhtasari au taarifa ya nadharia, tafuta vitu vilivyo juu, sio vitu vya duniani. Kuanzia na mstari wa tano wa sura ya tatu hadi sura ya nne, Paulo sasa ataelezea haswa jinsi hiyo inavyoonekana.

Inamaanisha nini kutafuta vitu vya juu na sio vitu vya duniani? Kweli, kuanzia mstari wa tano, anasema, ua kwa hiyo chochote ndani yenu kilicho cha kidunia, uasherati, uchafu, tamaa, tamaa mbaya, uchoyo. Kwa sababu ya mambo haya, ghadhabu ya Mungu inakuja juu ya wale wasiotii. Lakini lazima ujiondoe mambo haya yote, hasira, ghadhabu, uovu, kashfa, matumizi mabaya ya usemi.

Usidanganye. Kwa hivyo, Paulo anasema nini? Vitu vilivyo duniani, anaposema, msitafute vitu vya duniani, hazungumzii juu ya vitu vya mwili, kwamba haupaswi kumiliki nyumba na haupaswi kumiliki vitu kama hivyo. Anachosema ni kwamba, kutafuta vitu duniani ni kuepuka orodha hii ya maovu, kama vile matumizi mabaya ya usemi na lugha na uchafu, na kadhalika, na kadhalika.

Kwa hivyo, anaposema, ua mambo haya, ndivyo inavyomaanisha kutotafuta vitu duniani. Maana ya kutafuta vitu vya mbinguni basi huanza na mstari wa 12. Kama wateule wa Mungu, watakatifu na wapendwa, vaeni huruma, fadhili, unyenyekevu, upole, uvumiliane, na ikiwa mtu yeyote ana malalamiko dhidi ya mwenzake, sameheni ninyi kama Bwana alivyowasamehe.

Na kuna zaidi yake. Kwa maneno mengine, maagizo ya Paulo ni ya kimaadili tu. Maana ya kutafuta vitu vilivyo juu na sio vitu vya duniani haieleweki kwa mtindo fulani wa fumbo, lakini ni ya kimaadili tu.

Paulo anasema, mtu anayetafuta vitu vilivyo juu anaishi maisha kwa njia fulani hapa duniani. Mtu ambaye hatafuti vitu duniani anaishi maisha kwa mtindo fulani. Hiyo ni, wanaepuka aina ya maovu ambayo anaorodhesha, kuanzia na mstari wa tano.

Kwa hivyo ndio sababu muktadha ni muhimu sana. Ikiwa ulichukua mistari minne ya kwanza ya sura ya tatu, unaweza kuongozwa kwa hitimisho kwamba Paulo anatetea aina ya uzoefu wa fumbo peke yake, au unaweza kuchanganyikiwa. Inamaanisha nini kutafuta vitu vya juu mbinguni ambapo Kristo yuko na sio kutafuta vitu vya duniani? Hiyo inaonekana? Kweli, kwa bahati nzuri, Paulo anatuambia, kuanzia mstari wa tano.

Haimaanishi kuwa una uzoefu fulani wa fumbo ambao unakupeleka mbinguni. Inamaanisha kuwa unaishi maisha yako kwa njia inayofaa hapa duniani. Mambo mengine mawili kuhusu sura ya tatu na nne.

Ya kwanza ni, kutambua tena lugha ya utu wa zamani na utu mpya. Katika mistari ya tisa na kumi, Paulo anahalalisha tabia zao ambazo anataka wafuate kwa kusema, mstari wa tisa, msidanganyiane kwa sababu mmevua utu wa zamani na mazoea yake na mmejivika utu mpya, ambao unafanywa upya katika maarifa kulingana na mfano wa muumba wake. Sasa, kwanza kabisa, angalia matumizi ya Paulo ya picha ya mavazi, ambayo ilikuwa picha ya kawaida kutumia kimaadili kulinganisha fadhila ambazo mtu anapaswa kuvaa na mavazi fulani.

Lakini pia, Paulo anatumia lugha hii ya utu wa zamani na utu mpya, na tukasema, Paulo anamaanisha nini kwa hilo, utu wa zamani sio sehemu fulani ya ontolojia ya utu wangu ambayo ninaondoa na kitu ambacho hukoma kuwepo kimwili au kiroho au kiontolojia ndani yangu, lakini ninachukulia kwamba utu wa zamani unarejelea nafsi yangu yote, kimwili, kiroho, kihisia, n.k., mtu wangu wote ndani ya ulimwengu wa dhambi na chini ya ushawishi wa enzi hii mbaya ya sasa, ambayo Adamu ndiye kichwa chake. Kwa hivyo, Adamu akiwa mwanadamu aliyetumbukiza wanadamu katika dhambi, Adamu sasa anaonyeshwa kama kichwa cha ubinadamu, nyanja ya ushawishi ambayo ina sifa ya dhambi na kifo na utumwa wa dhambi na kifo. Wakati utu mpya, sasa kwa kuwa Paulo anasema kuvaa, sasa ni vile tulivyo ndani ya Kristo.

Ni nani mimi ni wa nyanja hii mpya, eneo hili jipya la ushawishi linalojulikana na haki, maisha, na Roho Mtakatifu. Hiyo ndio ninayoichukulia Paulo anamaanisha anaposema, umevaa utu mpya. Lakini angalia jambo lingine la kupendeza hapa, angalia lugha ya picha.

Wakati Paulo anaendelea na kusema, utu huu mpya unafanywa upya kulingana na mstari wa 10, utu huu mpya unafanywa upya katika maarifa kulingana na mfano wa muumba wake. Lugha hiyo inakukumbusha nini? Nafsi hii mpya ni nani mimi ni ndani ya Kristo, mali ya nyanja hii, eneo hili la ushawishi ambalo lina sifa na kutawaliwa na haki na uzima kupitia Roho Mtakatifu. Paulo anaposema, hii inafanywa upya

kulingana na maarifa kwa mfano wa muumba wake, lugha hiyo inakukumbusha nini? Lugha hiyo, maarifa, picha, muumbaji.

Lazima urudi nyuma. Mwanzo sura ya 1 na 2, kuumbwa kwa mfano wa Mungu. Nzuri sana.

Kwa hivyo, kinachotokea ni kwamba, kile ambacho Paulo anaonekana kupendekeza, kwa sehemu anachukua theolojia ya uumbaji na kurudi Mwanzo. Kile Adamu alishindwa kufanya, Adamu aliumba kwa mfano wa Mungu, ambaye alipaswa kuonyesha utukufu wa Mungu na utawala wake juu ya viumbe vyote, ambapo Adamu alishindwa, sasa inatekelezwa kwa kuwa ndani ya Kristo. Na hapa tunaona sehemu ya tayari lakini bado.

Tayari sisi ni sehemu ya ubinadamu huu mpya katika Kristo, lakini Paulo anaweza kusema, hata hivyo bado inafanywa upya kwa mfano wa yule aliyeumba. Kwa hivyo sura ya Mungu kutoka Mwanzo 1 na 2, ambayo iliharibiwa kwa sababu ya dhambi, sasa inaanza kufanywa upya katika Kristo Yesu, Adamu mpya. Picha ya kweli ya Mungu.

Labda tunapaswa kuunganisha hii tena kwa sura ya 1. Unakumbuka wimbo wa Kristo? Yesu Kristo ni mfano wa Mungu asiyeonekana. Kile Adamu alishindwa kumfananisha Mungu na badala yake akatenda dhambi, sasa Yesu, Adamu mpya, anaonyesha kikamilifu sura ya Mungu, na sisi pia tunafanya hivyo. Picha hiyo inafanywa upya na kurejeshwa ndani yetu kwa sababu ya kuwa wa Kristo, ambaye ni mfano wa Mungu asiyeonekana.

Kwa hivyo, labda kuna Adamu na uumbaji, Mwanzo 1 na 2, wakiwa wamejificha nyuma ya uelewa wa Paulo juu ya utu wa zamani na utu mpya. Jambo lingine moja na sura ya 3 na 4, na haswa sura ya 3, ni tena, huwezi kukosa sharti la dalili la Paulo, au kumbuka tulisema sharti la dalili katika Paulo, ambapo Paulo anatoa kauli kamili, kama vile umekufa kwa dhambi, ambayo ni taarifa kali na kamili, lakini basi atageuka na kuhitimu hiyo kwa amri, lakini bado lazima uue dhambi. Hiyo ni sehemu ya mvutano wa Paulo kati ya tayari na bado, kati ya kile ambacho tayari kimetokea kwa sababu ya kuingizwa ndani ya Kristo, lakini kwa sababu bado tunaishi katika enzi hii mbaya ya sasa, ni nini bado kinahitaji kufanyika kupitia mchakato huu wa kufanya upya.

Kwa hivyo, kwa mfano, katika mstari wa 3, dalili, tena niko katika sura ya 3 ya Wakolosai, Paulo anasema, kwa maana mmekufa kwa Kristo. Hiyo ni taarifa kamili. Kwa sababu ya kuwa wa Kristo, ambaye mwenyewe amekufa, sisi pia tunashiriki katika kifo chake.

Kwa hivyo, kwa sababu ya kuwa wa Kristo, sisi pia tumekufa. Hata hivyo, Paulo atageuka katika mstari wa 5 na kusema, kwa hiyo, auawe. Kwa hivyo, ya kwanza

inategemea tayari, kwa sababu ya kuwa wa Kristo, na kuvunja na kuzinduliwa kwa ufalme, na wokovu ambao Mungu sasa anatoa, lakini bado hauhitaji lazima.

Hii sio moja kwa moja na kamili bado, kwa hivyo hiyo inahitaji kusawazishwa na lazima. Au tena, katika mstari wa 10, Paulo anasema, tayari umevaa utu mpya. Kwa hivyo, utu huu mpya, ndio nilivyo ndani ya Kristo, ubinadamu huu mpya, ulimwengu huu mpya wa ushawishi ambao mimi ni wao, uliombwa na Kristo, unaojulikana na haki na uzima, tayari nimevaa hiyo, lakini angalia mistari michache baadaye, anasema, kwa hivyo, vaa, kwa kutumia sharti lile lile.

Tena, kusawazisha kiashiria na lazima, au kusawazisha kipengele tayari cha wokovu wetu katika Kristo na bado. Kwa hivyo tena, Paulo hasemi jambo moja na kisha kuchukua hilo na kusema kitu kingine, wala hajipingi mwenyewe au kuchanganyikiwa, lakini tena, nadhani anafanya kazi na mvutano ule ule ambao tuliona katika Injili, na ufalme uko tayari umepo, lakini bado haujafika katika ukamilifu wake, na Paulo ana hakika kwamba ndivyo ilivyo kwa kuwa kwetu katika Kristo. Tayari imefanyika kwa sababu ya kuingizwa ndani ya Kristo, lakini bado tunaishi katika enzi hii mbaya ya sasa, na inahitaji lazima.

Kwa hivyo, ikiwa ningefanya muhtasari wa wazo kubwa la Wakolosai, kwa sentensi moja, kile ninachofikiria Wakolosai wanapata, na sidai kiwango sawa cha msukumo ambacho Paulo alifanya, kwa hivyo ningeweza kuwa na makosa, na kuna nafasi ya kuboresha labda, lakini ikiwa ningeweza kufupisha ujumbe wa Wakolosai, njia ya kupambana na mafundisho ya uwongo ni kufundisha ukuu wa Kristo na maisha ya utii kamili kwake. Sehemu hiyo ya pili ni muhimu. Kauli nyingi juu ya Wakolosai zinakamata tu ya kwanza, njia ya kupambana na mafundisho ya uwongo ni kwa kuisitiza ukuu wa Kristo, hiyo ni kweli, lakini kwa Paulo, ni suala la kimaadili pia.

Sio tu kupotoka kwa mafundisho au kitheolojia, ina athari za kimaadili. Kwa hivyo kile Paulo anawaita wasomaji wake sio tu kutambua ukuu usiostahili wa Kristo na ubwana wake lakini pia kuishi maisha ya utii usiostahili na kamili kwa Yesu Kristo. Na hivyo ndivyo watakavyopigana na kuweza kupinga mafundisho potovu na mbadala, iwe katika karne ya kwanza au karne ya 21.

Nzuri, maswali yoyote? Kwa njia, jambo lingine juu ya Wakolosai pia sina hakika, mara nyingi husikia wengine wakisema kwamba waalimu wa uwongo wa Wakolosai walikuwa wakifundisha maoni mabaya juu ya Kristo, lakini sidhani kama walikuwa wakifundisha chochote juu ya Kristo, sidhani kama walikuwa Wakristo hata kidogo. Ni sababu tu Paulo anasisitiza Kristo sio kwa sababu anapambana na mafundisho yao mabaya juu ya Kristo, ni kwamba maisha katika Kristo ndio jibu pekee kwa njia hii mbadala ya kitheolojia na kimaadili. Na kwa hivyo, sababu anasisitiza Kristo ni kwa sababu hiyo ndiyo njia pekee watakayoweza kusimama dhidi ya kupotoshwa katika mafundisho haya.

Sidhani kama ina uhusiano wowote na walimu, sidhani kama ilikuwa Uyahudi wa Kikristo, na sidhani kama walikuwa wakisema chochote juu ya Kristo, hii ni mafundisho ya Paulo mwenyewe na msisitizo wake mwenyewe. Nzuri, hakuna maswali? Kwa hivyo, katika mtihani namba tatu hautapata swali moja vibaya kwa Wakolosai, utawapigilia msumari wote. Sawa, sawa wacha tufungue kipande kingine cha barua ya kanisa la kwanza, na tutaenda kwenye sanduku la barua na kutoa barua kwa Filemoni.

Hii ni barua tofauti sana kwa sababu kadhaa kuliko zingine ambazo tumeona hapo awali. Kwanza kabisa, ni barua ya kwanza ambayo tumeona hadi sasa ambayo imeelekezwa mahsusi kwa mtu binafsi, ingawa tutaona unaposoma Filemoni kwa uangalifu zaidi, kwamba inakuwa dhahiri kwamba imeelekezwa kwa kanisa zima la nyumba na sio tu kwa Filemoni. Kwa hivyo, barua kwa Filemoni inapata jina lake kutoka kwa mpokeaji mkuu wa barua hiyo.

Jambo la kwanza ni kuuliza, kwa nini ninamtendea Filemoni na Wakolosai? Sababu kadhaa. Nambari moja, uwezekano mkubwa kitabu cha Filemoni kingetumwa wakati huo huo kama Wakolosai walivyokuwa. Utaona kwamba baadhi ya takwimu sawa zimetajwa ndani yake.

Jina la Onesimo linapatikana katika Wakolosai na Filemoni. Filemoni labda alikuwa mmiliki tajiri wa watumwa wa Kikristo na bwana ambaye aliishi katika jiji la Kolosai, kwa hivyo Wakolosai na Filemoni wote wana asili sawa au wanashughulika na eneo moja. Uwezekano mkubwa zaidi uhusiano ni kwamba Filemoni, kitabu cha Filemoni labda kilielekezwa kwa kanisa moja, kanisa la nyumbani huko Kolosai, na kisha kitabu cha Wakolosai kilielekezwa kwa makanisa yote ya nyumbani katika jiji la Kolosai.

Tena, kanisa la kwanza katika karne ya kwanza uwezekano mkubwa wangekutana katika nyumba, na hawakuwa na makanisa yetu makubwa na msalaba na mnara juu yao na ukumbi mzuri kama sisi. Wangekutana katika nyumba, na mara nyingi wangekutana katika nyumba za watu matajiri ambao wanaweza kuwa na nyumba kubwa ya kutosha kuweka kikundi cha watu 15 hadi 25, 30, au kitu kama hicho. Inawezekana kwamba Filemoni alikuwa, nyumba yake ilikuwa eneo la moja ya makanisa haya ya nyumbani.

Hiyo inawezekana sana katika jiji la Kolosai kwa sababu labda alikuwa mtu tajiri, tena mmiliki wa watumwa, lakini nyumba yake kama Mkristo, basi nyumba yake labda ilikuwa tovuti ya moja ya maeneo ya mkutano au moja ya makanisa katika jiji la Kolosai. Sasa swali kuu, na moja ya maswali magumu katika kushughulika na Filemoni ni, kwa nini kitabu hiki kiliandikwa hapo kwanza? Na ikiwa ningekuwa ninyi nyote mukae chini na kusoma Filemoni, ambayo ingependeza kufanya kwa sababu haichukui muda mrefu sana, kama nilivyosema ni barua fupi zaidi ambayo Paulo aliandika, ndiyo sababu ni ya mwisho katika mkusanyiko wa barua za Paulo, lakini

ikiwa ungesoma Filemoni, wengi wenu labda mngeweza kuja na maelezo ya jumla na sahihi ya kile kilichokuwa kikiendelea. Ugumu ni kujaza mapengo.

Tunawezaje kujenga upya kile ambacho kilikuwa kikiendelea ambacho kilisababisha Paulo kukaa chini na kuandika hii hapo kwanza? Na tena, tulizungumza juu ya usomaji wa kioo, ambayo ni kusoma barua na kuona kuonyeshwa katika barua hali iliyo nyuma yake, au kusikiliza mwisho mmoja wa mazungumzo ya simu, ambayo huenea sana unaposoma Filemoni. Na kwa hivyo, tunapaswa kuuliza, katika kusoma Filemoni, tunaweza kuja na hali inayokubalika ya kile kilichokuwa kikiendelea ambacho kilisababisha Paulo kukaa chini na kuandika barua hii hapo kwanza? Kwa kweli kumekuwa na chaguzi kadhaa, lakini nataka kuzingatia njia tatu za kawaida, ujenzi wa kawaida wa hali ya Filemoni, na nitahama kutoka kwa kawaida hadi ya mwisho ni ile ambayo nadhani ina nafasi nzuri ya kuwa ujenzi sahihi, lakini bado ninakubali kwamba ni dhahania kwa namna fulani, kwa sababu unaposoma Filemoni, kama nilivyosema, kuna mapungufu mengi ambayo Filemoni na Paulo walijua yalikuwa yakiendelea na kanisa lilijua kinachoendelea, lakini miaka 2,000 baadaye, hatujui hali hiyo. Kwa hivyo, tunapaswa kusoma barua na kujaribu kujaza mapengo na kuja na ujenzi wa kile tunachofikiria kilikuwa kikitokea ambacho kingekuwa sababu ya Paulo kuandika na kutuma barua hii.

Jambo la kwanza kutambua kabla ya kuendelea ni kwamba kuna wahusika watatu wa msingi katika barua hii na wawili wakuu ni Paulo na Filemoni. Onesimo ni wa tatu, lakini yeye si muhimu licha ya kile watu wengine wanasema, Paulo na Filemoni ndio watu wakuu. Hii ni barua kuhusu mwingiliano wao.

Ni barua kuhusu Paulo na Filemoni na uhusiano wao kwa wao. Kwa hivyo hao ndio wahusika wakuu wawili, Paulo akiwa mtu yule yule ambaye tumekutana naye katika barua zingine ambazo tumeangalia, kuanzia na Warumi. Kama nilivyosema, Filemoni kuna uwezekano mkubwa alikuwa mmiliki tajiri wa watumwa wa Kikristo na bwana katika jiji la karne ya kwanza la Kolosai, na Onesimo alikuwa mmoja wa watumwa wa Filemoni.

Sasa, lazima nikiri, ninafanya hivi kila wakati mara moja, nitawachanganya Filemoni na Onesimu. Ninafanya hivyo kila wakati. Nitajaribu kuweka hiyo sawa, lakini mara nyingi mimi husema Onesimo wakati namaanisha Filemoni.

Kisha nina wanafunzi wanaoinua mikono yao na kusema, nini? Alifanya hivyo? Unamaanisha Filemoni? Ndio, nilifanya. Kwa hivyo, naomba msamaha. Nitajaribu kujishika na kufikiria kabla ya kuzungumza, ambayo itakuwa jambo jipya kwangu.

Filemoni, Paulo, na Onesimu. Tena, Onesimo ni mtumwa na ni aina ya sababu ya mwingiliano kati ya Paulo na Filemoni, lakini takwimu za msingi, wahusika wawili wakuu katika barua hii ni wazi Paulo na Filemoni. Hii ni barua kuwahusu na mwingiliano wao na uhusiano.

Sasa, swali ni, tunawezaje kujenga upya kile kinachoendelea katika barua kati ya Paulo na Filemoni na Onesimu? Ujenzi wa kwanza unaowezekana na huu ndio maarufu zaidi, au umekuwa, na hiyo ni kwamba Filemoni, au samahani hapo, nilifanya hivyo, Onesimu, Onesimo alikuwa mtumwa aliyekimbia. Wakati wowote ninaposoma hii, nadhani, kuna mtu yeyote aliyewahi kumwona Mkimbizi na Harrison Ford? Ndiyo maana wengine wanafikiri Onesimo alikuwa mkimbizi. Kwa hivyo Onesimo amefanya kitu kibaya na sasa yeye ni mtumwa anayekimbia.

Amemkimbia bwana wake, labda amemnyang'anya au kuiba kitu au kufanya kitu, na sasa amekimbia na yeye ni mtumwa mkimbizi. Lakini basi, kama hadithi inavyoendelea, Onesimu, nilifanya tena, Onesimo anaishia gerezeni kukutana na Paulo. Kumbuka, Paulo yuko gerezeni.

Hii ni moja ya nyaraka nne za gereza. Paulo yuko gerezeni na kwa namna fulani Onesimo anakutana na Paulo na kugeuzwa kuwa Kristo, anakuwa Mkristo chini ya huduma ya Paulo wakati Paulo yuko gerezeni. Sasa kumekuwa na kila aina ya mapendekezo, vizuri Filemoni angeweze, hapo nilifanya tena, Onesimo angefikaje huko? Onesimo angemfikiaje Paulo? Wengine wanafikiri kwamba ilikuwa ni bahati mbaya tu au majaliwa ya kimungu nyuma yake, kwamba wengine wangesema, vizuri Onesimo alikamatwa akifanya uhalifu zaidi na alitupwa gerezeni na huko alikuwa katika gereza moja na Paulo alikuwa, labda akishiriki seli moja na wakaanza kuzungumza na hivyo ndivyo Onesimo alivyogezwa kuwa Ukristo.

Hiyo inawezekana, kwamba ilitokea hivyo, lakini jambo kuu ninalotaka uelewe ni kwamba, kulingana na maoni haya, Onesimo ni mkimbizi, ni mtumwa aliyekimbia, amefanya kitu kumkosea bwana wake na sasa amekimbia na kukimbia na labda akaenda hadi Roma. Inafurahisha, ikiwa Paulo yuko gerezeni huko Roma, basi Onesimo hajafanya fujo, ameenda hadi Roma. Huo ndio mtazamo namba moja.

Mtazamo mwingine ni kwamba Onesimo hakufanya chochote kibaya hata kidogo, lakini Onesimo ametumwa na Filemoni na kanisa la Kolosai kumhudumia Paulo wakati yuko gerezeni, labda kumletea zawadi ya kifedha au kifurushi cha utunzaji au kitu kingine, sijui angeleta nini lakini pendekezo ni kwamba Onesimo hajakimbia, kwa kweli ametumwa na Filemoni na kanisa kwenda kwa Paulo. Kwa hivyo kila mtu anajua kwamba Filemoni ameondoka na tena, sio kwa sababu amefanya kitu kibaya, ni kwa sababu kanisa limemchagua kumpa Paul zawadi au kitu wakati yuko gerezeni. Hilo ni pendekezo namba mbili.

Pendekezo la tatu ambalo ninapenda, lakini tena bado linabaki kuwa dhana, ni kile kilichoitwa kwa maneno ya Kilatini *amicus domini*, ambaye ni rafiki wa bwana. Hiyo ilikuwa, ambayo ilifanya, ambayo ilikuwa, chini ya sheria ya Kirumi, kulikuwa na kifungu cha mtumwa, ikiwa mtumwa alikuwa na aina fulani ya mzozo au kugombana na bwana wake, mtumwa angeweza kwenda kutafuta au kutafuta msuluhishi

kusaidia kusuluhisha mzozo chini ya sheria ya Kirumi. Na kwa hivyo inawezekana, na nadhani kuna uwezekano mkubwa, kwamba Filemoni ni, Onesimo sio mkimbizi, mtumwa aliyekimbia, lakini badala yake yeye na Filemoni, Onesimo na Filemoni wamekuwa na aina fulani ya ugomvi au kugombana na sasa Onesimo, chini ya sheria ya Kirumi, anamwacha Filemoni chini ya ufahamu wa Filemoni na anaenda kwa Paulo, labda kwa makusudi, labda Filemoni amemwambia Onesimo aende kwa Paulo, lakini Onesimo anaenda kwa makusudi na kumtafuta Paulo kama msuluhishi katika mzozo ili kutatua tatizo lolote.

Kwa maoni yangu, hiyo ni hali inayowezekana sana kwa kile kinachoendelea, kwa hivyo tena, Onesimo sio Harrison Ford mkimbizi, Onesimo ameenda kwa ufahamu kamili wa Filemoni, kwa kumjua kabisa bwana wake, ameenda kwa makusudi kumtafuta Paulo kama msuluhishi katika mzozo wowote huu. Hiyo ni ya tatu, kuna matukio mengine kadhaa, lakini hiyo ni ya tatu na tena ile ambayo nadhani ina madai mazuri ya kuwa nadharia inayowezekana sana kwa kile kinachoendelea. Lakini basi kinachotokea tena ni kwamba wakati anaenda kumtafuta Paulo kama msuluhishi, wakati huo Onesimo amegeuzwa kuwa Ukristo, na kile Paulo atafanya sasa ni kuandika barua kimsingi ili kumfanya Filemoni amkubali Onesimo nyuma, lakini sio kama mtumwa, lakini sasa kama ndugu mwenzake katika Kristo Yesu.

Ingawa nadhani kibinafsi, ninaposoma barua hii, nadhani Paulo anauliza zaidi ya hapo. Moja ya mijadala juu ya Filemoni ni, juu ya kile Paulo alikuwa akimwomba Filemoni afanye. Je, alikuwa akimwomba tu Filemoni amkubali Onesimo, au Paulo alikuwa akimfanya Filemoni amruhusu Onesimo aende kumwachilia, hasa ili aweze kutumikia pamoja na Paulo? Kwa hivyo, kwa mfano, sikiliza hii. Hii ni sehemu ya Filemoni.

Kwa sababu hii, ingawa mimi, Paulo, nina ujasiri wa kutosha katika Kristo kukuamuru ufanye wajibu wako, lakini ningependa kukuomba kwa msingi wa upendo. Cha kufurahisha sana, ingawa Paulo angeweza kudai mamlaka yake kama mtume, kama alivyofanya huko nyuma katika Wakorintho wa kwanza, katika kesi hii anasema, sitafanya hivyo. Badala yake, sitakata rufaa sio kama mtume, lakini kama mtume, lakini nitakuomba kwa msingi wa upendo.

Na mimi, Paulo, ninafanya hivi kama mzee, na sasa pia kama mfungwa wa Yesu Kristo. Ninakuomba kwa ajili ya mtoto wangu Onesimo, ambaye baba yake... Sasa, angalia lugha ya kifamilia ambayo Paulo anatumia. Ilikuwa kawaida sana kurejelea uhusiano kati ya Wakristo katika lugha ya kifamilia katika karne ya kwanza.

Kwa hivyo, baba, mwana, au binti, watoto, aina hiyo ya lugha ya aina ya familia. Na kwa hivyo Paulo anasema, nimekuwa baba yake wakati wa kifungo changu. Hapo awali hakuwa na maana kwako, lakini sasa ana manufaa kwako na kwangu.

Ninamtuma, huo ni moyo wangu mwenyewe, kurudi kwako. Nilitaka kumweka pamoja nami ili anitumikie mahali pako wakati wa kifungo changu kwa ajili ya injili. Lakini napendelea kufanya chochote bila idhini yako ili tendo lako jema liwe la hiari na sio kitu cha kulazimishwa.

Inaonekana kwangu kwamba Paulo anajaribu kwa hila kumfanya Filemoni amwachilie Onesimo na kumrudisha kwa Paulo ili Paulo aweze kumtumia kwa huduma yake mwenyewe. Ingawa tena, anafanya hivyo kwa busara. Kitabu cha Filemoni ni utafiti katika sanaa ya ushawishi wa busara.

Paulo anasawazisha ukweli kwamba yeye ni mtume na kusawazisha ukweli kwamba anamvuta kwa upendo, lakini pia anamshawishi kwa hila na kumsukuma Filemoni kufikia hitimisho ambalo anatumai Filemoni atafikia. Na hiyo ni kwamba atakamilisha tendo hili jema la kumrudisha Onesimo kwa Paulo, kumwachilia na kumkomboa kutoka utumwani. Sasa, Filemoni ni barua ya aina gani? Kuna kitu kingine cha kupendeza juu ya Filemoni.

Tulisema kwamba aina ya kawaida ya aina au fomu ya fasihi katika karne ya kwanza ilikuwa, kama leo, barua au waraka, ingawa tunaifanya mara nyingi zaidi kwa barua pepe. Lakini wakati huo huo, kwa njia ile ile, kwamba tuna aina mbalimbali za barua leo, kwa matumaini, humwandiki mpenzi wako au mpenzi wako au mchumba au mwenzi wako kwa njia ile ile, au mama na baba yako kwa njia ile ile ambayo ungeandika barua ya kuomba kazi. Tunatumahi kuwa utafanya hayo tofauti kidogo.

Kuna mikataba tofauti ambayo tunafuata. Ndivyo ilivyokuwa katika karne ya kwanza. Kulikuwa na aina tofauti za barua na mikataba tofauti ambayo ilitawala jinsi ulivyoandika hizo.

Filemoni anafanana sana na kile kinachojulikana katika karne ya kwanza kama kile ambacho tumekuja kujua kama barua ya mapendekezo. Hapo ndipo mwandishi ataandika, ni aina ya barua ya kazi, au mwandishi anaandika barua kupendekeza mtu kwa mpokeaji wa barua hiyo. Labda, Onesimo anapaswa kurudisha barua hii, ambayo ni barua ya mapendekezo kwa niaba ya Onesimo.

Lakini kuna kitu kingine kinachoendelea hapa, na hii inaweza kuwa sehemu ya ushawishi wa busara. Jambo lingine ambalo mara nyingi hupata katika barua ya mapendekezo ni mwandishi wa barua hiyo mara nyingi angefanya ombi kwa mpokeaji wa barua kufanya kitu, na kwa kurudi, mwandishi angeahidi kurudisha neema. Ilikaribia kuweka wajibu wa kijamii ili Filemoni katika kusoma barua hii angetambua wajibu wake wa kufuata ombi la Paulo, na kisha Paulo kwa maana fulani angerudisha neema.

Kwa hivyo, kuna nguvu ya kijamii inayoendelea huko Filemoni pia. Kwa hivyo tena, Paulo amechagua kwa makusudi aina fulani ya barua kushughulikia hali hii na

Filemoni, na tena kumshawishi kwa busara kumkubali Onesimo, sasa kama ndugu katika Kristo, lakini zaidi ya hayo, nadhani, kumwachilia na kumwachilia na kumrudisha kwa Paulo. Sawa, kwa hivyo ni nini muhimu juu ya Filemoni? Na tena, barua ni, jambo la kwanza unaloona juu ya barua hiyo ni kwamba ni barua fupi na ya kibinafsi zaidi, angalau ambayo tuna rekodi yake, ambayo Paulo aliandika.

Na kwa hivyo hiyo inazua swali, ni nini thamani ya barua ya Filemoni kwetu leo? Au kwa nini kanisa liliweka ndani ya muktadha wa maandiko ya kisheria? Kwa nini ikawa sehemu ya kanuni za kanisa? Kwa nini ni sehemu ya Agano letu Jipya? Kanisa lingepata thamani gani ndani yake? Tena, wacha nikuuze, ni nini kinachoweza kuwa thamani ya hii? Tena, inashughulikia hali maalum kama hiyo na mtu maalum kama huyo. Barua juu ya bwana kumwachilia mtumwa, na ambayo ni fupi sana, na kumbuka, unaposoma Filemoni, inaonekana kuwa haina dhana zote maarufu na za kawaida za kitheolojia ambazo tumeona katika barua zingine za Paulo, kama hakuna kutajwa kwa wokovu na kuhesabiwa haki na haki na Roho Mtakatifu na uumbaji mpya, na kadhalika, nk. Haupati aina hiyo ya lugha katika Filemoni, ambayo inazua swali, ni thamani gani kanisa lingeweza kupata katika barua ya kibinafsi na fupi kama hiyo ambayo inaonekana kukosa mada zote kuu za kitheolojia ambazo tumezoea kupata katika barua za Paulo? Ni nini kinachoweza kuwa thamani ya barua hii kwa kanisa leo? Unadhani kwa nini kanisa liliona ni muhimu kujumuisha barua hii katika mkusanyiko wa barua za Paulo? Kwa sababu walikuwa na nafasi ya moja zaidi, kwa hivyo waliitupa huko? Sawa.

Sawa, kwa hivyo labda kutoa mfano wa, tena, angalau katika hali hii, jinsi Paulo alivyotumia uongozi wake kwa kutosisitiza mamlaka yake ya kitume, kama alivyofanya wakati ilikuwa ni lazima, lakini sasa labda tunapata maono au mtazamo wa mfano mwingine wa jinsi Paulo alivyotumia uongozi wake kwa kutosisitiza mamlaka yake. Sawa, nzuri. Nini kingine? Nini kinaweza kuwa kingine, nadhani hiyo ni nzuri.

Ni nini kinachoweza kuwa sababu nyingine kwa nini kanisa linaweza kuwa na nia ya kuhifadhi barua hii ambayo ni mahususi sana na iliyoelekezwa kwa hali hiyo maalum? Ni nini kinachoonekana kuwa kiini cha suala ambalo Paulo anazungumzia? Upendo na msamaha kati ya nani? Sio mlinzi, wewe ni karibu, mlinzi-mteja, lakini kuna uhusiano gani hapa? Bwana na mtumwa. Kwa hivyo, Filemoni, nadhani moja ya sababu zilizothaminiwa, Filemoni ni kitabu kinachoonyesha na kusesitiza upendo na msamaha katika jamii ambayo ina nia ya kutofautisha. Kwa hivyo, katika jamii ambayo ina nia ya kutofautisha, kama vile mtumwa na bwana, Filemoni anatambua kwamba injili ya upendo na msamaha inavuka vizuizi kama hivyo.

Kwa maana fulani, ni ufafanuzi juu ya kile Paulo alisema huko Wagalatia, ambapo alisema, katika Kristo, hakuna mwanamume wala mwanamke, hakuna mtumwa wala huru, Mgiriki wala Myahudi. Hiyo ni injili na upendo na msamaha huvuka vizuizi vyote

vya kijamii katika jamii, haswa katika jamii ambayo ina nia ya kuteka tofauti kama hizo. Sasa, hii inatusaidia kuelewa kitu anachosema mapema.

Katika mstari wa 6 wa Filemoni, hakuna sura katika Filemoni, kwa hivyo huenda tu kwa aya. Utamwona Filemoni 1 na Filemoni 25. Mstari wa 25 ni mstari wa mwisho kabisa, kwa hivyo ni fupi sana hakuna sura, marejeleo ya aya tu.

Lakini mstari wa 6 wa Filemoni, Paulo anasema, Ninaomba kwamba kushiriki imani yenu kuwe na ufanisi wakati mtaona mema yote ambayo tunaweza kumfanyia Kristo. Kuna mtu yeyote ana tafsiri inayosoma tofauti na hiyo? Kwa maana, ninaomba kwamba kushiriki imani yako, huo ni kifungu ninachotaka kusesitiza. Je, kuna mtu yeyote ana tafsiri inayosema kitu tofauti na kushiriki imani yako? Hii ni NRSV, Toleo Jipya la Kawaida Lililorekebishwa.

Kuna mtu yeyote ana NRSV au kitu kingine chochote? Hii ni mstari wa 6 wa Filemoni. Yangu ilisema ninaomba kwamba kushiriki imani yako kuwe na ufanisi. Ni kana kwamba inaonekana kama anamtia moyo Filemoni kuwa mwinjilisti zaidi na kushiriki imani yake.

Kuna mtu yeyote ana tafsiri tofauti? Nzuri. Ninapenda hiyo bora. Angalia kwamba ushirikiano wa imani yako.

Nadhani hii ndio kitabu kizima kinahusu. Wazo sio kushiriki imani yako kama uinjilisti lakini kushiriki imani yako na jirani yako. Wazo ni kushiriki au ushiriki wa kawaida.

Na kile ambacho kinapendekeza basi ni, tena, injili basi inavuka vizuizi vya kijamii. Injili ya upendo na msamaha. Ikiwa Filemoni anashiriki na kushiriki katika injili, ndivyo Onesimo anavyofanya.

Wote wawili ni washiriki sawa katika, kushiriki sawa katika injili hii ambayo inapita tofauti za kijamii. Kwa hivyo, nadhani ni kwa sababu ya umuhimu wa kitamaduni na kile kitabu hiki kinasema juu ya athari za injili juu ya tofauti za kitamaduni na kijamii ambazo zilikuwa njia kuu kwamba kitabu hiki kingethaminiwa na Wakristo wa mapema. Tena, licha ya ufupi wake, licha ya maalum yake.

Nzuri. Kuna swali lingine moja tunalohitaji kuuliza juu ya Filemoni, na hiyo ni, kwa nini Paulo hakutoka tu na kulaani utumwa? Ikiwa Paulo na Wakristo kwa karne nyingi wamekuwa wakipinga sana utumwa, kwa nini Paulo hakujitokeza moja kwa moja na kulaani? Namaanisha, hii ingekuwa mahali pazuri kama mahali popote kwa Paulo kutoka na kusema, vizuri, ni makosa kuwa na watumwa. Ni makosa kumiliki na kuwatendea vibaya wanadamu wengine.

Na kwa hivyo, Mkristo anapaswa kuona utumwa umekomeshwa, na unapaswa kumwachilia mara moja mtumwa wako, Filemoni, na kila mtu mwingine katika kanisa

lako. Kwa nini hajitokezi na kukomesha utumwa mara moja? Wiki ijayo Jumatatu, tutazungumza zaidi juu ya hilo na kujaribu kufikiria juu ya hilo. Unadhani kwa nini Paulo anashughulikia suala hilo jinsi anavyofanya? Kwa nini anatoka tu na kusema dhidi yake? Tutazungumza kidogo juu ya hilo Jumatatu kabla ya kuendelea na hati inayofuata au barua inayofuata katika Agano Jipya.

Sawa kabisa. Kuwa na wikendi njema.

Huyu ni Dk. Dave Mathewson katika Historia na Fasihi ya Agano Jipya, hotuba namba 23 juu ya kitabu cha Wakolosai na Filemoni.